

Työväen Sivistysliiton tavoitteet eduskuntavaaleissa 2023

- Vapaalle sivistystyölle ennakoitava, riittävä ja kestävä rahoitus
- Jatkuvan oppimisen mahdollisuus kaikille
- Jatkuvalle oppimiselle resurssit turvaava lainsäädäntö
- Kaikki osaaminen näkyväksi – osaamisen tunnistamiselle ja tunnustamiselle rakenteet

Vapaalle sivistystyölle ennakoitava, riittävä ja kestävä rahoitus

Vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitäjien taloudellinen vakuus on tärkeää, jotta koulutus voidaan joka tilanteessa järjestää laadukkaasti. Siksi rahoituksen on myös oltava ennakoitavissa.

Esimerkiksi perustaitojen koulutukseen on nyt saatu kiitettävästi rahoitusta, mutta yksittäinen hanke kerrallaan, ilman tietoa rahoituksen jatkuvuudesta. **Rahoituksen on oltava paitsi riittävää, myös pitkäjänteistä ja ennakoitavaa.**

Erilliset määrärahat ovat tärkeitä, mutta ne eivät mahdollista systemaattista kehitystyötä. Ne eivät myöskään tuota sellaista järjestelmällistä koulutus-tarjontaa, joka osallistujien on helppo hahmottaa ja hyödyntää.

Jatkuvan oppimisen rakenteiden luomiseen tehdyt panostukset ovat merkittäviä, mutta suhteessa koko koulutusjärjestelmän rahoituksen kokonaisuuteen tai työikäisen väestön osaamisen kehittämisen tarpeisiin ne eivät riitä, vaan rahoitusta on lisättävä.

– Perustaitojen osaaminen vaikuttaa paitsi ihmisen hyvinvointiin ja asemaan työmarkkinoilla, myös siihen, millainen yhteiskunta meillä on ja ketkä sitä ovat mukana rakentamassa, pääsihteeri Katri Söden painottaa.

Lue Näkökulma: Koulutuksen tasa-arvo vaikuttaa koko yhteiskunnan tasa-arvoon

Jatkuvan oppimisen mahdollisuus kaikille

Jokaisella ihmisellä tulee olla mahdollisuus kehittää osaamistaan läpi elämän. Osaamisen kehittäminen tukee työssä pysymistä ja mahdollistaa uralla etenemisen sekä tarvittaessa uuden työpaikan löytämisen.

Koulutukseen osallistuminen on tehtävä mahdolliseksi myös niille, joilla on heikot perustaidot tai matala pohjakoulutus. **Koulutuksessa aliedustettujen ryhmien osalta on varmistettava edellytykset osallistumiseen. Lisäksi työttömien on voitava osallistua koulutukseen ja osaamisensa kehittämiseen ilman pelkoa etuuksien menettämisestä.**

Aliedustetut ryhmät ja hakeva toiminta

Erityisesti ne aikuiset, joilla on heikot perustaidot, jäävät helposti vaille oppimismahdollisuuksia. Heidän tavoittamiseksi tarvitaan hakevaa toimintaa. **Koulutuksessa aliedustettujen ryhmien ja heikkojen perustaitojen varassa olevien hakevaan toimintaan on kohdistettava riittävä rahoitus oppilaitoksille. Vapaan sivistystyön oppilaitokset ovat ketteriä tavoittamaan ja kouluttamaan aliedustettuja ryhmiä, kunhan rahoitus sen mahdollistaa.**

TSL:ssa kootaan parhaillaan yhteen liiton järjestämässä perustaito-opetuksessa kertyneitä kokemuksia. – Riittävän hidas tahti, vuorovaikutus sekä luottamuksen saavuttaminen ovat tärkeitä. Moni opiskelija on peitelletty puutteita osaamisessaan, ja niiden paljastaminen voi olla vaikeaa.

Lue juttu: Aikuisten perustaitojen kehittäminen vaatii yhteisiä suuntaviivoja

Jatkuvalle oppimiselle resurssit turvaava lainsäädäntö

Mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen on turvattava laatimalla jatkuvan oppimisen laki. Lailla voidaan turvata kaikille työkäisille suomalaisille oikeus osaamisensa kehittämiseen, mikä edistäisi koulutuksellista tasa-arvoa. Laki mahdollistaisi jatkuvalle oppimiselle riittävän ja ennakoitavissa olevan rahoituksen sekä myös hakevan toiminnan.

Kaikki osaaminen näkyväksi – osaamisen tunnistamiselle ja tunnustamiselle rakenteet

Olemassa oleva, työelämässä ja muussa elämässä kertynyt osaaminen on tehtävä näkyväksi. Myös vapaan sivistystyön oppilaitoksissa hankitun osaamisen tunnustamista on edelleen kehitettävä.

Kansallista tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehystä tulee laajentaa vapaan sivistystyön koulutukseen. Tämä helpottaisi (vapaan sivistystyön koulutuksessa hankitun) osaamisen hyväksymistä tutkintoon johtavan koulutuksen osaksi. Samalla se nopeuttaisi ja helpottaisi opintopolkuja ja osaamisen tunnustamista.

Viitekehystä tulee laajentaa siten, että se aidosti mahdollistaa myös vapaan sivistystyön koulutusten mukanaolon. Laajentamisen kriteereitä on mietittävä yhdessä vapaan sivistystyön toimijoiden kanssa, jotta toimiva ratkaisu löydetään.

Osaamismerkkit Koskeen

Työelämässä hankittua osaamista tunnustetaan jo nyt erilaisilla digitaalisilla osaamismerkeillä. Merkkien vieminen Valtakunnalliseen opinto- ja tutkintorekisteriin eli Koskeen helpottaisi osaamisen tunnustamista entistä enemmän. Näin myös varmistettaisiin, että osaamismerkkien käyttö ei ole pelkästään jonkin kaupallisen toimijan ylläpitämän järjestelmän varassa, kuten tällä hetkellä. Kaiken osaamisesta kertovan tiedon kertyminen yhteen järjestelmään helpottaisi osaamisen tunnustamista, tunnustamista ja kehittämistä.

– Uskon, että ihmisten motivaatio kehittää itseään kasvaa, kun osaaminen on yhdessä paikassa ja sanoitettu niin, että ihminen itse näkee sen, mitä hän osaa, Katri Söder sanoo.

Lue juttu: Kaikille taattava yhtäläiset mahdollisuudet kehittää omaa osaamistaan